

u posebnoj hrvatsko-ugarskoj državi pod pokroviteljstvom Turske, gdje bi katoličanstvo moglo biti ugroženo s jedne strane od ugarskog protestantizma, a s druge strane od Islama.⁷⁾

I ako urota Zrinsko-Frankopanska nije uspjela, i ako rod Zrinskih i Frankopana sa svojim nasiljima nije ostavio najljepšu uspomenu⁸⁾, ipak je ova urota od osobite važnosti za daljnji razvitak hrvatskog nacionalizma iz ova dva razloga: prvo, ovdje se javljaju svi hrvatski slojevi (izuzev visoko svećenstvo) ujedinjeni u cilju borbe za potpunu političku nezavisnost, a drugo, tragedija Zrinskog i Frankopana ostaje u toku daljnje povijesti Hrvata simbol hrvatskog nacionalizma, to jest simbol žrtava doprinesenih u borbi za nacionalnu slobodu i nezavisnost.

III.

Posljednje jače napore hrvatskog staleškog nacionalizma nalazimo u prvoj polovici XIX. vijeka, kada se hrvatsko plemstvo i svećenstvo bori protiv mađarskog građanskog nacionalizma. Mađarski građanski nacionalizam traži uvođenje mađarskog jezika u Hrvatsku, slobodu vjeroispovijesti, dokidanje privilegija, ukinuće kmetstva, centralističko uređenje države, ekonomsku i nacionalnu ekspanziju na Jadran.

U to doba je politički utjecaj hrvatskog građanstva minimalan, a politički utjecaj seljaštva ni-

⁷⁾ Uporedi Šišić, op. cit.

⁸⁾ Uporedi J. Predavec, »Selo i seljaci«, Zagreb, 1935.